

ПРАЕКТ НОВАЙ КАНСТЫТУЦЫИ СССР — У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ: ЁН ЗНАХОДЗІЦЬ ШЫРОКАЕ АДАБРЭННЕ! АСНОЎНЫ ЗАКОН НАШАГА ЖЫЦЦЯ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.)
Мясцовыя Саветы вырашаюць не толькі ўсе пытанні мясцовага значэння, але і ў межах сваёй праваў кантралююць і каардынуюць работу ўсіх арганізацый на сваёй тэрыторыі. Саветы і іх дэпутаты абавязаны рэгуляраваць інфармаваць грамадзян аб праведзенай рабоце, рабіць справаздачы перад выбаршчыкамі.

Унесены змены і ў выбарчую сістэму: калі па дзяржаўнай Канстытуцыі ў Вярхоўны Савет СССР выбраліся асобы, якія дасягнулі 23 год, а ў Вярхоўныя Саветы саюзных рэспублік — 21 год, то праект новага Асноўнага Закона прадуладжвае прадаставіць гэта права ўсім савецкім грамадзянам з 18 год. Такое новаўвядзенне — яскравае сведчанне клопату грамадства аб маладым пакаленні, давер'я да моладзі.

Праект адлюстроўвае ўзросцю ролі прафсаюзаў, камсамола і іншых масавых грамадскіх арганізацый. Ім прадастаўляецца права заканадаўчай ініцыятывы, удзею ў вырашэнні палітычных, гаспадарчых і сацыяльна-культурных пытанняў. Спецыяльна адзначана роль калектыву працоўных, што азначае новы крок у ажыццяўленні лініі партыі на развіццё дэмакратычных пачаткаў у кіраванні вытворчасцю. «Калектывны працоўны, грамадскія арганізацыі, — гаворыцца ў артыкуле 16-м, — удзельнічаюць у кіраванні прадпрыемствамі і аб'яднаннямі, у вырашэнні пытанняў арганізацыі працы і быту, выкарыстання сродкаў, прызначаных для развіцця вытворчасці, а таксама на сацыяльна-культурныя патрэбы і матэрыяльнае заахоўванне».

Значна развіты і ўдасканалены палажэнні аб правах савецкіх грамадзян. У спецыяльнай главе «Грамадзянства СССР. Раўнапраўе грамадзян» замацаван агульныя прынцыпы роўнасці савецкіх людзей перад законам незалежна ад якіх-небудзь адрозненняў пажы імі — па полу, расавай і нацыянальнай прыналежнасці і г. д.

Праект змяшчае шырокі

спектр правоў, якія закранаюць асновы жыцця кожнага, — гэта права на працу, на адпачынак, на ахову здароўя, на сацыяльнае забеспячэнне, на адукацыю, на карыстанне дасягненнямі культуры, на свабоду навукова-тэхнічнай і мастацкай творчасці і іншыя. Прычым змест правоў грамадзян стаў глыбей, а стаячы за імі матэрыяльныя гарантыі — паўней, больш важкія. Скажам, права на працу, якое змяшчаецца ў дзяржаўнай Канстытуцыі, дапоўнена правам «на выбар прафесіі, роду заняткаў і работы ў адпаведнасці з прызнаннем, здольнасцямі, прафесіянальнай падрыхтоўкай, адукацыяй і з улікам грамадскіх патрэбнасцяў».

У праекце не толькі захаваны, але і значна паўней сфармуляваны палітычныя правы і свабоды савецкіх людзей: свабоды слова, друку, сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў і дэманстрацый. Абвешчана права ўдзельнічаць у кіраванні дзяржаўнымі і грамадскімі справамі, указаны формы гэтага ўдзелу. Праект Асноўнага Закона вызначае права грамадзян звартацца за прапановамі ў дзяржаўныя і грамадскія органы аб палепшэнні іх дзейнасці, крытыкаваць недахопы ў іх рабоце, абскарджваць у суд дзеянні службовых асоб, а таксама змяшчае права на судовую абарону ад замахаў на жыццё і здароўе, маёмасць і асабістую свабоду, на гонар і вартасць.

Прадсудаванне за крытыку забаронена.
«Зразумела, таварышы, — адзначаў таварыш Л. І. Брэжнёў на майскім Пленуме ЦК КПСС, — праект Канстытуцыі зыходзіць з таго, што правы і свабоды грамадзян не могуць і не павінны выкарыстоўвацца супраць нашага грамадскага ладу, у шкоду інтарэсам савецкага народа».

Ажыццяўленне правоў і свабод неаддзяльна ад выканання грамадзянінам сваёй абавязкаў. Грамадзянін СССР абавязан дабраўвацца працаваць, берасці і ўмацоўваць сацыялістычную ўласнасць, абараняць сацыялістычную Айчыну, умацоўваць дружбу нацый і на-

роднасцей, клапаціцца аб выхаванні дзяцей, быць неспрымальным да антыграмадскіх учынкаў. Ён заклікан аберагаць інтарэсы Савецкай дзяржавы, садзейнічаць умацаванню яе магутнасці і аўтарытэту. Яго інтэрнацыянальны абавязак — садзейнічаць развіццю дружбы і супрацоўніцтва з народамі іншых краін, падтрыманню і ўмацаванню ўсеагульнага міру.

Раздзел праекта «Правасуддзе, арбітраж і пракурорскі надгляд» ўсебакова раскрывае глыбока дэмакратычную прыроду савецкага правасуддзя, якое садзейнічае, з аднаго боку, дзейнасці ўмацаванню сацыялістычнай законнасці і правапарадку, а з другога — найбольш поўнаму ажыццяўленню правоў і свабод грамадзян СССР, захаванню іх роўнасці перад законам і судом.

Вялікае месца ў праекце займаюць пытанні дзяржаўнай прававой будовы СССР. «Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, — гаворыцца ў артыкуле 69-м, — адзіная саюзная шматнацыянальная дзяржава, утвораная ў выніку свабоднага самавызначэння нацый і добраахвотнага аб'яднання раўнапраўных Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік». У гэтым, а таксама і ў некаторых іншых артыкулах знайшоў адлюстраванне далейшае ўмацаванне агульнасаюзных пачаткаў, з неабходнасцю вынікаючага з праграмуючага збліжэння нацый і народнасцей СССР.

Праект, які і дзяржаўная Канстытуцыя, змяшчае палажэнне аб тым, што суверэнныя правы саюзных рэспублік ахоўваюцца і гарантуюцца Саюзам СССР. Рэспублікам разам з тым прадастаўляецца права на ўдзел у вырашэнні пытанняў, аднесеных да вядзення Саюза ССР.

«У цэлым, — указваў таварыш Л. І. Брэжнёў на майскім Пленуме ЦК КПСС, — вырашэнне ў праекце пытанняў нацыянальна-дзяржаўнай будовы забяспечвае сапраўды дэмакратычнае спалучэнне агульных інтарэсаў шматнацыянальнага Саюза і інтарэсаў кожнай з утвараючых яго рэспублік, забяспечвае ўсебаковы росквіт і

няўхільнае збліжэнне ўсіх нацый і народнасцей нашай краіны».

У праекце Канстытуцыі вызначаны кампетэнцыі Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, саюзнай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, Аўтаномнай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, аўтаномнай вобшчаны Рэспублікі, аўтаномнай акругі, Саветаў народных дэпутатаў ўсіх узроўняў і парадак іх выбарання, правы і абавязкі народнага дэпутата, паўнамоцтвы Савета Міністраў СССР.

Праект новай Канстытуцыі, даклад таварыша Л. І. Брэжнёва на майскім Пленуме ЦК КПСС выклікалі велізарную цікавасць і адабрэнне савецкіх людзей; яны — у цэнтры ўвагі народнага бацьчы ў праекце новае пераканаўчае праўленне клопатаў ленынскай партыі аб умцаванні Савецкай Радзімы, аб умцаванні яе магутнасці і аўтарытэту, аб стварэнні самых спрыяльных умоў для развіцця і прымянення грамадзянінамі сваёй творчай сілы, здольнасці і дараванай, гарманічнага развіцця асобы. Наша грамадства ўпэўнена развіваецца ў адпаведнасці з высачэйшай гуманістычнай камуністычным ідэалам — «свабоднае развіццё кожнага ёсць умова свабоднага развіцця ўсіх».

Цяпер, калі праект новай Канстытуцыі СССР апублікаваны, партыйным, савецкім і грамадскім арганізацыям прадастаўляюцца вялікую арганізатарскую і масава-палітычную работу па яго шырокаму абмеркаванню.

Праект Канстытуцыі і задачы, што выцякаюць з даклада таварыша Л. І. Брэжнёва на майскім (1977 года) Пленуме ЦК КПСС, належыць абмеркаваць на пленумах або сходах партыйнага актыву і адкрытых сходах пярвічных партыйных арганізацый, на сходах калектыву працоўных па месцу работы, вучобы і воінскай службы, на сходах грамадзян па месцу жыхарства, у друку, па радыё і тэлебачанню. Мэтазгодна абмеркаваць праект на сесіях Вярхоўных Саветаў саюзных і аўтаномных рэспублік і мяс-

цовых Саветаў дэпутатаў працоўных.

Усенароднае абмеркаванне праекта Канстытуцыі павінна стаць магутным стымулам даслейшай актывізацыі грамадскага жыцця краіны, павышэння творчай ініцыятывы мас. Пры гэтым трэба сканцэнтравана ўвагу на далейшым палепшэнні практычнай дзейнасці працоўных калектываў, партыйных, савецкіх і гаспадарчых арганізацый, на актуальных пытаннях, што хвалююць людзей, на пераадоленні наўзых недахопаў у рабоце. Узначальні абмеркаванне заклікаю партыйныя арганізацыі.

У ходзе абмеркавання праекта неабходна ўсебакова паказаць дасягненні савецкага народа, няўхільны рост матэрыяльнага дабрабыту і культурнага ўзроўню народа. Глыбока растлумачыць гуманістычную сутнасць Савецкай дзяржавы, якія вышэй за ўсё ставяць інтарэсы народа. Пераканаўча раскрыць сутнасць сацыялістычнай дэмакратыі, якая гарантуе сапраўдную свабоду і раўнапраўе грамадзян. Паслядоўна прапагандаваць савецкі сацыялістычны лад жыцця, аргументаваць і цвёрда адстойваць нашы перакананні і прынцыпы ў палеміцы з ідэаламі буржуазіі і рознага роду развіццяністамі.

Для вырашэння гэтых задач прадастаць многае зрабіць сродкам масавай інфармацыі і прапаганды. Яны павінны шырока асяцяляць абмеркаванне праекта Асноўнага Закона, адкрыць «з'яўленню вуліцу» для пісьмаў, прапаноў, заўваг і водгукаў сваёй чытачоў, слухачоў, глядачоў.

Усенароднае абмеркаванне праекта Канстытуцыі з'явіцца ўразлівым аглядам дасягненняў першай у свеце краіны сацыялізму, вялікім святам савецкай сацыялістычнай дэмакратыі, новым сведчаннем непарушнай, усё больш мацнеючай згуртаванасці нашага народа вакол партыі, яе ленынскага Цэнтральнага Камітэта.

Пад кіраўніцтвам партыі савецкі народ упэўнена ідзе ў светлае камуністычнае заўтра!
(«Права» за 6 чэрвеня 1977 года).

Фота В. Садоўскага.

ВЫСАКАРОДНАЯ МЭТА

Чытаеш радкі праекта новай Канстытуцыі СССР і адчуваеш вялікі гонар за нашу Радзіму, якія за свае 60 гадоў існавання прайшла шлях роўны стагоддзям.

Шлях нашай краіны за гэтыя гады быў насычаны суровымі выпрабаваннямі. Халдзі-Гол, вайна савецкіх людзей з бела-нафамі, Вялікая Айчынная вайна — вось тыя цяжкія выпрабаванні, якія вытрымала нашага краіна.

Савецкі народ і яго доблесныя Узброеныя Сілы не толькі адстаялі свабоду і незалежнасць сваёй сацыялістычнай Айчыны, але і з гонарам выканалі інтэрнацыянальны абавязак, ажыццявілі вялікую вызваленчую місію, прынеслі мір і шчасце мільянам людзей Еўропы і Азіі.

Савецкі Саюз — мірная дзяржава і вядзе мірную знешнюю палітыку. У СССР прапаганда вайны забаронена законам, аб чым гаворыцца ў праекце новай Канстытуцыі.

У спецыяльным раздзеле «Знешняя палітыка», якая ўпершыню ўведзена ў Асноўны Закон, гаворыцца, што Савецкая дзяржава паслядоўна правадзіць ленынскую палітыку міру, выступае за ўмацаванне бас-

лекі народаў і шырокае міжнароднае супрацоўніцтва.

Але савецкі народ заўсёды памятае словы У. І. Лёніна аб тым, што па сваёй сутнасці імперыялізм заўсёды быў і будзе агрэсіўным. Сёння гэта бачна на працэсіях міжнароднай напружанасці. Каб атрымаць новыя даходы, яны імкнуцца перакроіць карту свету ў сваю карысць, перакрэсліць усе дагаворы, за радкамі якіх стаяць мільёны чалавечыя жыццёў, адданыя за тое, каб на зямлі панавалі мір і шчасце.

У раздзеле праекта новай Канстытуцыі «Абарона Сацыялістычнай Айчыны» ўказваецца, што дзяржава забяспечвае абарону сацыялістычных заваяў, мірнай працы савецкага народа, суверэннасці і тэрытарыяльнай цэласнасці СССР. З гэтай мэтай створаны Узброеныя Сілы і ўстаноўлены ўсеагульны воінскі абавязак. Кожны грамадзянін Савецкага Саюза павінен настойліва авалодаваць ведамі, выходзяць у сабе лепшыя рысы савецкага патрыяты, рысваючы сабе да абароны Радзімы.

А. БАСКАКАУ,
выкладчык кафедры
грамадзянскай абароны,
падпалкоўнік запаса.

ДЛЯ ДАБРАБЫТУ НАРОДА

З вялікай цікавасцю знаёмлілі мы з праектам Канстытуцыі СССР, які апублікаваны для ўсенароднага абмеркавання.

Праект новага Асноўнага Закона яшчэ раз ярка прадамастравваў стваральную сілу нашага грамадства, перавагі сацыялістычнага ладу жыцця. Радкі праекта, у якіх гаворыцца, што «вышэйшая мэта грамадскай вытворчасці пры сацыялізме — найбольш поўнае зада-

вальнае растуць матэрыяльных і духоўных патрэбнасцей людзей» — яскрава сведчаць аб тым, што Камуністычная партыя праўдле ўсё большыя клопаты аб дабрабыце савецкіх людзей.

Для нас, маладых, адкрыты ўсе шляхі. Мы маем права абраць любую прафесію, вучыцца ў любой вышэйшай аб'яднанай навучальнай установе. І таму мы павінны адказваць на вялікія клопаты Камуністыч-

най партыі аб савецкіх людзях выдатнай вучобай, ударнай працай.

Праз некалькі месяцаў у мяне, такіх таварышаў па вучобе пачнецца самастойнае працоўнае жыццё. Наш абавязак — даваць неабходныя веды дзялі сапраўдным будаўнікам камуністычнага грамадства. І мы зробім усё ад нас залежачае, каб паспяхова справіцца з гэтай пачэснай задачай.

Л. ВАРАНОВІЧ,
студэнтка 5 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Да выбараў у мясцовыя Саветы

СУСТРЭЧЫ З КАНДЫДАТАМІ Ў ДЭПУТАТЫ

Адзін тыдзень застаўся да важнай палітычнай падзеі ў жыцці нашага народа — выбараў у мясцовыя Саветы. Падрыхтоўка да іх праходзіць у астановах новага працоўнага ўздыму, выліканага рашэннямі майскага (1977 г.) Пленума ЦК КПСС і нядаўна апублікаваным у друку для шырокага ўсенароднага абмеркавання праекта новай Канстытуцыі СССР.

У гэтыя дні ва ўніверсітэце прайшлі сустрэчы выбаршчыкаў з людзьмі, якім аказалі высокае давер'е, вылучылі кандыдатамі ў дэпутаты гарадскога і раённага Саветаў дэпутатаў працоўных. 6-га чэрвеня ў вучэбным корпусе № 2 выкладчыкі і студэнты горача віталі скульптара Д. А. Папова, дырэктара гармалазавода В. А. Буланага, настаўніцу сярэдняй школы Г. А. Сяргееву, брыгадэра кандыдатаў стальной № 40 Л. І. Купарува, загадчыцу вытворчасці стальной № 10 А. Н. Кузюленка.

На сустрэчы прысутнічалі таксама інструктар Цэнтральнага РК КПБ Л. І. Арцэменка, намеснік сакратара парткома ўніверсітэта В. В. Сербянаў,

НА ЗДЫМКУ: у час сустрэчы з кандыдатамі ў дэпутаты Савет А. Д. Бараноўскай студэнтка гісторыка-філалагічнага

выступае давераная асоба кандыдата ў дэпутаты ў гарадскім факультэце Тамара КУПЦОВА. Фота В. Садоўскага.

давераных асобы кандыдатаў у дэпутаты.

Выбаршчыкі з увагай выслушалі выступленні давераных асоб, якія расказалі пра жыццёвы і працоўны шлях кандыдатаў у дэпутаты, выказалі цвёрдую ўпэўненасць у іх высокую актыўнасць пры выкананні будучых дэпутацкіх абавязкаў.

Ад імя кандыдатаў у дэпутаты выступіў дырэктар гармалазавода В. А. Булана, ён падзякаваў выбаршчыкаў за аказанае давер'е, якое кожны дэпутат пастараецца апраўдаць усімі сваімі справамі.

8-га чэрвеня ў актавай зале ўніверсітэта адбылася сустрэча з кандыдатамі ў дэпутаты выбарчага ўчастка № 24 студэнткай другога курса эканамічнага факультэта Л. К. Краснагір, прарэктарам па вучэбнай рабоце ГДУ прафесарам Л. А. Шаматковым, студэнтамі П. П. Чындаравым і А. Д. Бараноўскай з гісторыка-філалагічнага факультэта, загадчыкам кафедры эканомічнай працы дацэнтам У. Д. Аршчакінам, студэнтам эканамічнага факультэта Г. А. Лісковым, намеснікам старшын гарвыканкома М. І. Скрыніцавым, слесарам Гомельскага пладоагародніннага камбі-

ната А. М. Гурчуновым, глазіроўшчыцай кандыдатарскага аб'яднання «Спартак» В. В. Харковай, старшынёй аб'яднанага пабудкова тэста «Гомельсельбуд» Я. У. Лукашэвічам, фармоўшчыкам заводу жалезабетонных вырабаў гэтага тэста П. П. Капусціным, дырэктарам вытворчага аб'яднання «Праца» С. С. Гудковым, дырэктарам аўтарэмзавада Г. А. Загаруйкіна, старшым прадаўцом магазіна № 7 В. М. Машэўскай, старшым прадаўцом магазіна № 2 Л. А. Лабада, апэратарам гарадскога аддзялення сувязі Н. М. Лоташ, урачом-траўматалагам абласной бальніцы хут-

кай медыцынскай дапамогі Р. А. Касцючэнкам, паварам стальной Н. Е. Гулевіч.

На сустрэчы прысутнічалі сакратар парткома У. В. Казлоў, давераных асобы кандыдатаў у дэпутаты.

У час сустрэчы выбаршчыкі даведаліся ад давераных асоб аб жыцці і працоўнай дзейнасці вылучаных кандыдатамі ў дэпутаты, яшчэ раз пераканаліся ў тым, што кандыдатамі ў мясцовыя Саветы названы самыя дастойныя. Вылучаны ў органы Саветскай улады залучылі, што іх высокае давер'е апраўдаюць з гонарам.

ПОСПЕХ СПАДАРОЖНІЧАЕ ПАДРЫХТАВАНЫМ

нага аддзялення і вчэрняга, завочнікаў. Адны здаюць экзамены, каб на наступны год падняцца на адну прыступку вышэй у студэнцкім жыцці, выпускнікі — атрымаць дыплом аб вышэйшай адукацыі і выйсці ў самастойнае працоўнае жыццё. Адным словам, клопаты ва ўсіх розныя, і ў той жа час агульныя — як мага лепш вытрымаць экзамены, паказаць ґрунтоўныя веды, якімі так шчодра дзяліліся выкладчыкі.

Хвалюванні, хваляванні... Яны — ля кожнай аўдыторыі, на дзвярах якой строгі і папераджальны надпіс: «Ціха, ідзе экзамен!». Алошныя перагортванні старонак падручнікаў,

канспектаў лекцый, (а раптам, што забылася!), пытанні да таварышаў па групе, удакладненні... Адны (іх звычайна называюць «шчасліўчыкамі») з задаволенымі тварамі выйшлі з аўдыторыі, дзе праходзіць экзамен, другія — чакаюць сваёй чаргі.

Давайце і мы зойдзем у адну з аўдыторый гісторыка-філалагічнага факультэта. Студэнты групы Р-32 здаюць тут экзамен па марксіска-ленінскай філасофіі. Экзаменатар — дацэнт кафедры філасофіі Уладзімір Сцяпанавіч Сідараў. Уважліва адносіцца ён да кожнага экзаменуемага. Вось упэўнена, вычарпальна дае адказы на пы-

танні білета Юрыя Залатухіна, і ў яго залікоўцы з'яўляецца адзнака — «выдатна». ґрунтоўныя адказы і ў наступных студэнтаў: Н. Патароча, Я. Зелкінай. Уладзімір Сцяпанавіч з задавальненнем ставіць ім таксама выдатныя адзнакі. І па адказах астатніх студэнтаў групы адчуваецца, што ўсе яны добра падрыхтаваліся да экзамена. У выніку ў экзаменацыйнай ведамасці — 11 выдатных адзнак, 13 добрых і ніводнай здавальняючай.

А пасля экзамена будучыя філолагі дзяліцца сваімі ўражаннямі, думкамі, меркаваннямі: «Нам вельмі падабалася, як Уладзімір Сцяпанавіч чытаў

лекцыі па курсу марксіска-ленінскай філасофіі: захапляючы і даходліва. Да таго ж, гэта навука вельмі важная і неабходная ў практыцы камуністычнага будаўніцтва. І нам, як непасрэдным яго удзельнікам, трэба добра валодаць асноўнымі палажэннямі марксіска-ленінскай філасофіі. Таму з усёй сур'ёзнасцю мы рыхтаваліся да гэтага экзамена».

Прыемна слухаць такія словы. Будзем спадзявацца, што і астатнія экзамены студэнты групы Р-32 вытрымаюць паспяхова. Пажадаем жа ім традыцыйнага «ні пуху, ні пер'я!»

Т. СКАРАХОД.

АДНЫ — РАДУЮЦЬ, ДРУГІЯ — ЗАСМУЧАЮЦЬ

Добрыя веды на экзамене па вышэйшай матэматыцы паказала першакурсніца спецыяльнасці АМАЭІ Алена Сеўдалёва. НА ЗДЫМКУ: выкладчыца Н. М. ПАКАТАШКІНА уважліва слухае адказ А. СЕЎДАЛЕВАІ.

КАЛІ ў большасці студэнтаў універсітэта цяжкія і хвалюючыя дні экзаменаў яшчэ наперадзе і ім шмат часу давядзецца правесці над падручнікамі і канспектамі, у трэцякурснікаў эканамічнага факультэта гарачая сесіянага пара ўжо засталася ззаду. Яны здалі экзамены і пачалі праходзіць вучэбную практыку ў прамысловых прадпрыемствах. Многія з іх паспяхова вы-

трымалі экзамены і зараз, як кажуць, са спакойнай душой могуць замацоўваць на практыцы тэарэтычныя веды. А вось некаторым, у прыватнасці студэнтам Н. Гвоздзь і Т. Гудзім, варты задумачца: ў іх засталіся незадавальняючыя адзнакі.

Наогул, сярэдняя паспяховасць трэцякурснікаў складае 97,8 працэнта. На «выдатна» здалі сесію 20,1 працэнта студэнтаў, на «добра» — 55,8 пра-

цэнта, на здавальняюча — 23,3 працэнта.

У дэканце эканамічнага факультэта мы прагледзелі экран пасляховасці трэцякурснікаў. Дзіўнымі здаліся такія «кантрассты»: у клетках экраннага супраць прозвішчаў некаторых студэнтаў разам з выдатнымі адзнакамі стаялі... двойкі. У чым жа справа? Няўжо тыя, хто паспяхова здалі тры экзамены, не змаглі «адолець» такі прадмет, як «Тэхнічныя сродкі апрацоўкі інфармацыі», лекцыі па якому чытаў выкладчык-пагадзішчык В. М. Курлукоў? Тройкі і незадавальняючыя адзнакі па гэтаму курсу прымкметна пацягнулі ўніз агульны працэнт пасляховасці. Чым растлумачыць гэты факт, што многія студэнты паказалі дрэнныя веды? Залішні перабавалянасцю выкладчыка, ці цяжкасцю прадмета? Мабыць, і тым, і другім.

Сярод груп аддзялення АМАЭІ лепшыя вынікі сесіі — у студэнтаў групы 0-33 (куратар А. В. Сасноў). Тут найбольшая колькасць выдатных і добрых адзнак. На пяціёркі здалі ўсе чатыры экзамены С. Бубнова, Т. Варава, М. Кавалёў, М. Любінская, Т. Панова, Л. Шубянок, добрыя і выдатныя адзнакі ў Т. Данілавай, Г. Казацкай.

У студэнтаў груп 0-32 і 0-31 таксама нядрэжныя вынікі. Вы-

датнымі ведамі па бухгалтарскаму ўліку і філасофіі парадавалі выкладчыкаў А. Галавач, А. Шынкярэнка, Л. Шутова, Н. Рылькова, І. Баркова, А. Хазанова, М. Рабенькая.

А вось у групе Т-31 справы крыху горшыя. У экране пасляховасці — шмат здавальняючых адзнак па эканоміцы працы і эканамічнай тэорыі.

А як жа ідуць справы ў астатніх студэнтаў факультэта? Як паведамілі нам у дэканце, па стану на 7 чэрвеня паспя-

ховасць студэнтаў складала 94,6 працэнтаў. Падводзяць першакурснікі. Толькі пасля здачы першага экзамена — у групах 0-11 дзве незадавальняючыя адзнакі, у 0-14 — сем троек. Студэнты групы Т-14, якія здавалі эканамічную гісторыю, устанавілі своеасаблівы «рэкорд» па незадавальняючых адзнаках. «Праваліліся» на экзамене І. Барабанова, Н. Асіпенка, М. Сокараў, А. Падабедава.

На экзамене па заалогіі пазнавоных загадчых кафедры заалогіі і дарвінізму прафесар Б. П. САВІЦКІ застаўся задаволеным адказам студэнткі Галіны КАРДАСЕВАІ. Яе веды адзёныя добрай адзнакай. Фота В. Садоўскага.

ЧЫТАЛЬНИЦКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ВУЧОНЫХ

Інстытута, тэхні-
кумаў і вучы-
ліш.

Канферэнцыяю адкрыў прарэктар па навуковай ра-
боце ўніверсітэта
прафесар М. В.
Навучыцель. За-
тым выступіў
В. В. Кулікоў. Ён расказаў
аб асноўных напрамках работы
рэдакцыі часопіса «Эканаміч-
скія навукі», аб яго структуры,
праблемах павышэння якасці
і дзейнасці публікацый, пашы-
рэння аўтарскага і чытальніч-
кага калектыву.

На днях ва ўніверсітэце з вя-
лікай цікавасцю прайшла чы-
тальніцкая канферэнцыя па ма-
тэрыялах часопіса «Эканаміч-
скія навукі». У яе рабоце
прыймаў ўдзел намеснік галоў-
нага рэдактара гэтага выдання
доктар эканамічных навук В. В.
Кулікоў, член рэдакцыйнай ка-
легіі рэктар Беларускага ін-
стытута народнай гаспадаркі
імя Куйбышава прафесар Ф. В.
Баравік, грамадскі карэспандэнт
часопіса, дацэнт кафедры па-
літэканоміі БДУ імя У. І. Лені-
на Б. А. Кулажанка, інспектар
аддзела выкладання грамадскіх
наук Міністэрства вышэйшай
і сярэдняй спецыяльнай адука-
цыі БССР Я. З. Каваленка.
Аўдыторыю заложылі выклад-
чыкі эканамічных дысцыплін,
аспіранты і студэнты ўніверсі-
тэта, ВІЧТУ, філіялаў БПІ і
Маскоўскага кааператыўнага

На канферэнцыі выступілі
загадчык кафедры палітэкано-
міі ГДУ дацэнт М. М. Маёраў,
дацэнт гэтай кафедры У. П.
Смірноў, У. Ф. Бондараў, за-
гадчык кафедры галіновых экан-
омік прафесар С. А. Кім, пра-
фесар кафедры філасофіі М. І.
Рубцоў, загадчык кафедры экан-
омікі працы дацэнт У. Д. Ар-
шчанка, рэктар Беларускага ін-
стытута народнай гаспадаркі
імя Куйбышава прафесар Ф. В.
Баравік, дацэнт БДУ Б. А.
Кулажанка, загадчыца кафедры
філіяла ВПІ В. В. Касячэнка.
Выступіўшыя абмеркавалі дзей-

насць рэдакцыі часопіса па
прапагандае эканамічных ведаў
сярод шырокіх мас працоўных,
па далейшаму развіццю эканамі-
чнай навуцы. Вучоныя адоб-
рылі метадалагічную накіраван-
насць часопіса, плённую працу
яго супрацоўнікаў з аўтарскім
актывам усіх раёнаў нашай

краіны. Абмеркаванне ўсіх пы-
таняў было дзелавым, канкрэт-
ным. Выказаны слухныя пра-
пановы па ўдасканалванню ра-
боты рэдакцыі, якія закрапа-
лі ўсе рубрыкі часопіса. Асаб-
ліва прыхільна было сустрэта
пажаданне выпусціць адзін на-
мар часопіса з матэрыяламі,

якія будуць поўнаасцю асвят-
ляць узровень навуковай рабо-
ты ў Беларусі.

НА ЗДЫМКУ: з дакладам
выступае намеснік рэдактара
часопіса «Эканамічныя наву-
кі» доктар эканамічных навук
В. В. КУЛІКОЎ.
Фота В. Садоўскага.

Твой зтыкет

УМЕЙЦЕ ВЫБРАЦЬ ПАДАРУНАК

У СЕ, канешне, памятаюць
узрушваючую гісторыю
маладой пары з апаля-
дання О'Генры «Дары волх-
ваў». Дзла адрэзала і прадала
свае чудоўныя валасы, каб
купіць Джыму ланцужок да
адзінай яго каштоўнасці — га-
дзінніка, а Джым, які марыў
упрыгожыць валасы Дзлы ча-
рапахавым грэбнем, прадаў
свой гадзіннік. Жаданне пры-
несці радасць каханаму было
такім моцным і бескарыслвым,
што кожны з іх лёгка ставіўся
з тым лепшым, чым валодаў.
Падарунак заўсёды бескарыс-
лівы, ён служыць адлюстра-
ваннем кахання, дружбы, доб-
рых пачуццяў і як бы фіксуе
адносіны людзей адзін да адна-
го і часта можа выказаць
больш, чым іншыя гучныя сло-
вы.
Ці павінен падарунак быць
карысным, дарагім, патрэбным
прадметам? Усё гэта неабавяз-
кова, але рэч, якую дораць,
абавязкова павіна несці на са-
бе вядлікую, калі можна так
сказаць, «этычную» нагрукну.
Яна павіна сведчыць аб тым,
што чалавек, выбіраючы яе,
думае аб гусце і жаданні таго,
каму яна прызначана, і ўкладу

у выбар яе свой асабісты густ,
свае адносіны.
Каштоўнасць падарунка, як
правіла, ніякага значэння не
мае і залежыць толькі ад ва-
шых магчымасцей. Калі тут і
ёсць абмежаванні, то яны даты-
чацца толькі дарагіх падарун-
каў: іх не налажыць дарыць
людзям, якія, як вам зараней
вядома, не могуць адказаць
тым жа і ад гэтага будуць ад-
чуваць сябе няёмка.

Можа здарыцца, што чала-
век, якому вы хочаце прынесці
задавальненне падарунком, ва-
лодае абсалютна неразвітым,
прымітывным, на ваш погляд,
густам. Дык няўжо вы падары-
цеце гэтаму чалавеку рэч, якая
вам самому зусім не падаба-
ецца і выклікае ў вас эстэтыч-
ны пратэст? Мабыць, вы так
не зробіце. І замест таго, каб
падладжвацца пад дрэнны густ
сябра, вы пастараетесь, каб
ваш з любоўю выбары падару-
нак не толькі прынес зада-
вальненне таварышу самім фак-
там вашай увагі, але і дапамо-
бы яму змяніць паняцце аб
карасце.

Вы адправіліся на пошукі
падарунка, яшчэ не маючы ясна-

га ўяўлення аб тым, які прад-
мет вы хочаце купіць. На ва-
шым шляху мноства магазінаў
— мастацкіх вырабаў і фарфо-
ру, галантароў і тканіны, спар-
тыўных і музычных тавараў,
парфюмерыі і віна, садавіны і
кветак. У кожным з іх вы мо-
жаце знайсці падарунак, але
ці любяць рэч згадзіцца ў якас-
ці дарунка менавіта для га-
тага чалавека і менавіта па га-
тай прычыне? Тут многае зале-
жыць ад ступені сваяцкасці або
знаёмства, ад узросту людзей,
іх інтарэсаў, заняткаў. Чым
менш вы звязаны сяброўскімі
вуззямі з тым, каму збіраецца
зрабіць падарунак, тым менш
інтымным і ўтылітарным ён па-
вінен быць. І наадварот, чым
больш блізка сваякі ці сяб-
роўскія адносіны, тым менш аб-
межаванню у выбары пада-
рунка.

Не толькі ступень блізкасці
адносіны, але і іх характар ад-
бываецца на выбары падарунка.
Трэба думаць і аб узросце
людзей, якім вы шукаеце пада-
рунак.

Асабліваю каштоўнасць маюць
падарункі, якія ўзбагачаюць
нас духоўна, развіваюць
наш інтэлект, служыць эстэтыч-

наму выхаванню. Сярод такіх
падарункаў самы ўніверсаль-
ны — кніга. Яе можна пада-
рыць любому чалавеку і па лю-
бовай прычыне. Дарчы, кнігі, як
і кветкі, прыемна атрымаць
у падарунак і наогул без уся-
кай прычыны.

...Закончаны падрыхтаванні
да свята, стол накрыт, вы ап-
рануліся і чакаеце сяброў. Як
прымаць падарункі? Адзін
лічыць, што трэба непрыкметна
ўбраць пакет убок і, калі раз-
зйдучца госці, паглядзець,
што ж табе падарылі. Другія,
наадварот, думаюць, што трэба
тут жа паглядзець падарунак
і выказаць свае адносіны да
яго. Мы за думку апошніх, та-
му што загадзя ўпэўнены, што
госць патраціў нямаля часу і
намаганні, каб прынесці вам
задавальненне. Навошта ж
крыўдзіць яго няўвагай? Аба-
вязкова паглядзець, што ён
вам падарыў. Мы спадзяемся,
што ў вас хоцьпак тaktu не вы-
кажаць сваё расчараванне, калі
падарунак прыйдзеца вам не
па густу. А калі ён вам спада-
баецца і ваша радасць будзе
шчырай, то для сяброў гэта бу-
дзе выдатным ўзнагароджаннем
за свае клопаты.

ПРЫЗЁРЫ ПЕРШЫНСТВА КРАІНЫ

Весляры ГДУ лічыцца адны-
мі з мацнейшых у краіне ся-
род студэнтаў. Гэта яны яшчэ
раз пацвердзілі на чэмпіянаце
СССР сярод спартыўных клуб-
аў ВНУ, які быў праведзены
днямі ў Кіеве. За вышэйшыя
ўзнагароды змагаліся спартс-
мены 23 вышэйшых навуковых
установаў краіны. Па выніку
ўсіх заездаў лепшую суму ач-
коў набраў Волгаградскі ін-
стытут фізічнай культуры. Вес-
ляры нашага ўніверсітэта за-
нялі другое месца. Трэцімі
прызёрамі ў камандным залку
сталі спартсмены Цэнтральнага
ордэна Леніна інстытута фіз-
культуры.

У камандзе гамельчан най-
большага поспеху дабіліся май-
стры спорту студэнты факуль-
тэта фізвыхавання Мікалай
Крайчэня і Алег Шчагелскі.
Выступаючы на каное-двойкі,
яны выйгралі фінальны заезд
на 500 м, а на дыстанцыі ўдвая
даўжэйшай перасеклі фінішны
створ другімі.

Дзве ўзнагароды і на рахун-
ку майстра спорту Аляксандра
Курляндчыка. Ён стаў трэцім
прызёрам чэмпіяната ў заез-
дах адзіночак на 500 м, а на
кіламетровай дыстанцыі пака-
заў другі вынік.

Поспех выпаў і на долю
Анны Котавы. У заездах бай-
дара-адзіночак на 500 м яна
была на фінішы трэцім, пра-
пусціўшы наперад толькі член-
наў зборнай каманды СССР.
Затым Анна перасела ў бай-
дарку-двойку і на гэтай жа
дыстанцыі разам са сваёй сяб-
роўкай па вучобе Алай Аку-
ленак зноў стала трэцім пры-
зёрам. Бронзавая ўзнагарода
дасталася і нашаму мужчын-
скаму дуэту Анатолю Шэньку
і Віктару Аляшкевічу. Залко-
выя ачкі прынес камандзе та-
сама Уладзімір Лойка.

У паспяховым выступленні
весляроў ўніверсітэта вялікая
заслуга належыць іх трэнерам
— старшым выкладчыку У.
Паўлючкова і выкладчыку С.
Сямёнаву.

Б. ВАЛОДЗІН.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

ВЯСЕЛЫ ПЕРАПЫНАК

НЕКАЛЬКІ НОВЫХ ТЛУМАЧЭННЯў СТАРЫХ СЛОў

«СІМУЛЯНТ» — выкладчык,
які спрабуе адкаліцца ад сту-
дэнта словам: «У мяне няма
больш сілы вас апытваць».

«ЭГАІСТ» — адзіны чалавек
на экзамене, які ўсё ведае,
але нікому не хоча падказаць
(як правіла, гэта выкладчык).

«КАНСПЕКТ» — унікальная
музейная рэдкасць. Адзінваец-
ца знаўцамі ў размеры паўга-
давой ступенцы.

«СПОРТКЛУБ» — добра-
ахвотнае спартыўнае таварыст-
ва садзейнічае самому сабе.

ПЕСЕННИК СТУДЭНТА

Студент сядзі загадочны.
А сэрце, сэрце так стучыт.

Фотааб'ектыў падгледзеў

ПАДКАЖЫ

ЦЯЖКІЯ ПЫТАННІ.

АЗ 05371

«Гомельскі ўніверсітэт» — орган парткома, рэктарата, камітэта ЛКСМБ, профкома і месціна Гомельскаго
государственного университета (на беларуском языке). Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржакамітэта Савета
Міністраў СССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш.
Наш адрас: вул. Кірава, 119, корпус № 2, П. 4-8, т. 6-27-71. Фармац 600×420 мм. Тыраж 2000 экз.

Заказ 3912